

Minimumkövetelmények 5. évfolyam

❖ MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

- A kapcsolatfelvétel, megszólítás, köszönés, kérdés illemszabályainak ismerete és helyes alkalmazásuk.
- Folyamatos hangos és néma olvasás.
- Képesség a másolás, tollbamondás és emlékezet utáni írásra, önálló írásbeli feladatok megoldására.
- Az olvasott művekben néhány alapvető irodalmi téma fölismerése.
- Személyes és olvasmányélmény egyszerű megfogalmazása, elsősorban szóban.
- Az ütemhangsúlyos verselés felismerése.
- Történetmondás mindennapi személyes élményről, olvasmányról szóban és rövid fogalmazásban.
- Leírás készítése.
- A hang, a szó és a szóelem megkülönböztetése.
- Alapismeretek a hangok képzéséről, tulajdonságairól.
- Rokon és ellentétes jelentésű szavak, hangutánzó szavak, valamint szólások, közmondások jelentésének értelmezése egynyelvű szótárak, diákoknak szánt kézikönyvek használatával. A gyakran használt és az olvasott művekben előforduló szavak jelentésének értelmezése.
- Képesség a szókincs különböző rétegeiből származó szavak elkülönítésére nyilvánvaló esetekben, egyszerű köznapi vagy irodalmi szövegekben.
- Jártasság a korosztály számára készült szótárak használatában.
- Memoriter megadott vers- és prózarészletek alapján.

❖ MATEMATIKA

Gondolkodási módszerek	Halmazok értelmezése és alkalmazása
Természetes számok	A számok helyes leírása, számegyenesen való ábrázolása a milliós számkörben Összeadás, kivonás többjegyűvel, szorzás, osztás kétjegyűvel
Egész számok	Számok helyes leírása, számegyenesen való ábrázolása Műveletek az egész számok körében
Tört számok	A számok helyes leírása, számegyenesen való ábrázolása. Egyszerűsítés, bővítés Egyjegyű pozitív nevezőjű törtek összeadása, kivonása. Egyjegyű pozitív nevezőjű törtek szorzása, osztása egész számmal
Tizedes törtek	A számok helyes leírása, számegyenesen való ábrázolása Tizedes törtek összeadása, kivonása. Tizedes törtek szorzása, osztása egész számmal

Descartes féle koordináta rendszer

Helymeghatározás a derékszögű koordináta rendszerben

Geometria, mérés

Körző, vonalzó helyes használata
Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása
Síkdomok rajzolása
Kerület és terület fogalma
Téglalap területe és kerülete
Hosszúság és terület mértékegységeinek ismerete
Kocka és téglatest

❖ **NÉMET NYELV**

Témakörök:

1. Szabadidős tevékenységek megnevezése. – Was macht die Familie?
2. Állatok megnevezése az állatkertben és az erdőben. – Im Zoo – Im Wald
3. Családi kapcsolatok, hobby, gyűjtemények. – Was hast du denn?
4. A vidéki és a városi élet jellemzői. - In der Stadt und auf dem Dorf.
5. A hét napjai, tantárgyak, órarend. – Eine Woche.
6. Az évszakok jellemzői, tevékenységek.

Nyelvtan:

1. Az igék ragozása jelen időben.
2. A határozott és a határozatlan névelők tárgyesete.
3. A sein és a haben ige ragozása.
4. A személyes névmások tárgyesetű alakja.
5. A hét napjai, napszakok, tantárgyak megnevezése.
6. A hónapokkal és évszakkal képzett időhatározós kifejezések.

❖ **ANGOL NYELV**

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.

Beszédkésztség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket fogalmaz, kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.

Íráskészség

A tanuló

- képes a tanult szavak helyes leírására
- nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz.

Fogalomkörök nyelvi kifejezései

- Cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben
- Birtoklás kifejezése különböző módon
- Térbeli viszonyok, irányok, helymeghatározás
- Időbeli, mennyiségi és minőségi viszonyok
- Tudás, képesség kifejezése
- Szövegösszekötő elemek

❖ TÖRTÉNELEM

- A tanuló tudja különbséget tenni a történelem forrásai (tárgyi, írásos, szóbeli) között.
- Tudja, hogy a tanult történetek közül melyik történt korábban és később, illetve mennyivel.
- Tudja, hogy az egyes történetek eseményeihez milyen nevek, helyszínek kapcsolhatók.
- Tudjon tanult történetet elmondani kérdések alapján a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával.
- Tudja a tanult történetek eseményeinek helyszíneit különböző léptékű térképeken megmutatni.
- Tudjon kérdéseket feltenni a tanult történetekhez.
- Tudjon különbséget tenni a történetek mesei és valóságos eseményei között.
- Tudjon elvégezni egyszerű kronológiai számításokat.

❖ HON- ÉS NÉPISMERET

- Ismerjék meg a tanulók lakóhelyük, szülőföldjük természeti adottságait, hagyományos gazdasági tevékenységeit, néprajzi jellemzőit, történetének nevezetesebb eseményeit, jeles személyeit.
- A tanulási folyamatban alakuljon ki az egyéni, családi, közösségi, nemzeti azonosságtudatuk.
- Ismerjék a hagyományos gazdálkodó életmód fontosabb területeit, a család felépítését, a családon belüli munkamegosztást.
- A megszerzett ismeretek birtokában képesek legyenek értelmezni a más tantárgyakban felmerülő népismereti tartalmakat.
- A tanulók fedezzék fel a jeles napok, ünnepi szokások, az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó népszokások, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak hagyományainak jelentőségét, közösség megtartó szerepüket. Élményszerűen, hagyományhű módon sajátítsák el egy-egy jeles nap, ünnepkör köszöntő vagy színjátékszerű szokását, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak népszokásait és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket.

- Tudják a magyar nyelvterület földrajzi-néprajzi tájainak, tájegységeinek nevét, valamint szülőföldjük hon- és népismereti, néprajzi jellemzőit. Ismerjék a hazánkban élő nemzetiségeket és etnikai kisebbséget.

❖ **TERMÉSZETISMERET**

- A három legfontosabb élettér (levegő, víz, talaj) alapvető tulajdonságai.
- Halmazállapot-változások (olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás).
- A mindennapi környezetben előforduló kölcsönhatások felismerése, jellemzése.
- A közvetlen környezet egyes anyagainak felismerése, megnevezése, tulajdonságaik alapján történő csoportosítása.
- Anyagok, testek, folyamatok néhány mérhető tulajdonsága; mérési eljárások, mérőeszközök használata.
- A hőmérséklet, hosszúság, időtartam mérésének önálló elvégzése. Mértékegységek.
- A térképi ábrázolás jellemzői. A különböző térképek jelrendszerének ismertetése.
- Topográfiai ismeretek: tájékozódás Magyarország, Európa, Föld térképén.
- A Naprendszer tagjai. A Nap, a Föld és a Hold mozgásainak felsorolása.
- Éghajlati övezetek megnevezése elhelyezkedésük alapján. Jellemzőik összehasonlítása.
- Éghajlati diagramok, tematikus térképek értelmezése.
- Legyen képes a természeti formák, élőlények, egyszerű jelenségek, folyamatok megfigyelésére, tapasztalatainak összegzésére és ismertetésére,
- Legyen képes az élő és élettelen világ ok-okozati összefüggéseinek felismerésére, példákkal történő illusztrálására,
- Használja megfelelő biztonsággal a szaknyelvet és az önálló ismeretszerzés megismert technikáit
- Legyen képes felismerni, megnevezni és jellemezni az őszi és a tavaszi kertben megismert élőlényeket,
- Ismerje és hasznosítsa a gyümölcs- és zöldségfélék táplálkozásban betöltött szerepét, fogyasztásuk egészségügyi szabályait.

- Tudja, hogy a kert élőlényei környezetükkel és egymással szoros kapcsolatban, kölcsönhatásban élnek,
- Ismerje az ember természetformáló munkáját a kultúrnövények kialakulásának és az állatok háziásításának folyamatában,
- Ismerje a háziállatok tenyésztésének célját és az egészséges állattartás ismérveit,
- Ismerje fel és tudja jellemezni a megismert állatok küllemét, testfelépítését, életmódját és az emberhez való kapcsolatát,
- Rendelkezzon a növényi és állati termékek fogyasztásának elemi egészségügyi ismereteivel és gyakorlatával,
- Sajátítsa el és használja a mindennapi életében a helyes fogyasztói magatartás ismereteit,
- Törekedjen a kulturált és emberséges állattartás, valamint az állatvédelmi szabályok betartására,
- Ismerje fel a környezetében tapasztalható környeztkárosító tevékenységeket, folyamatokat,
- Értse és tudja, hogy élő és élettelen környezetének állapotáért ő is sokat tehet.

❖ INFORMATIKA

- Legyen képes kezelni a billentyűzetet és az egeret.
- A tanuló értse, hogy ugyanazt az ismeretet különféle jelekkel leírhatjuk.
- Tudjon alapszinten kommunikálni az adott programokkal.
- Tudjon tájékozódni a számítógép könyvtárstruktúrájában.
- Tudjon mappákat és fájlokat létrehozni, másolni, törölni.
- Képes legyen ábrákat, rajzokat készíteni rajzoló programmal.

❖ ETIKA

- A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.
- Gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik a megalapozott véleményalkotásra, illetve vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére.
- Gondolkodik rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.
- Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes átlátni és elfogadni a közösségi normákat.
- Megbecsüli a neki nyújtott segítséget.
- Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.
- Ismeri a modern technika legfontosabb előnyeit és hátrányait, s felismeri magán a függőség kialakulásának esetleges előjeleit.
- Tisztában van vele, hogy a reklámok a nézők befolyásolására törekszenek, és kritikusan viszonyul a különféle médiaüzenetekhez.

❖ ÉNEK-ZENE

I. A magyar népzene

- Tudjon 5 dalt emlékezetből érthető szövegkiejtéssel, pontos ritmusban énekelni.
- Tudjon megnevezni, illetve képről felismerni 3 népi hangszert.

II. Elméleti ismeretek

- ABC-s hangok neve a vonalrendszerben
- Hangközök- tiszta prim
 - tiszta kvart
 - tiszta kvint
 - tiszta oktáv

III. Zenetörténeti korok, ismeretek

- Tudja kronológiai sorrendbe tenni a középkor, reneszánsz és barokk korokat.
- Tudjon megnevezni 3 zeneszerzőt a fenti zenetörténeti korokból (akár vegyesen is).

❖ **RAJZ ÉS VIZUÁLIS KULTÚRA**

- A valóság, modell célirányos megfigyelése, adott szempontok alapján, és ábrázolása síkban illetve térben, különböző technikákkal .
- Egyszerű téri helyzetek leírása, ábrázolása.
- Tárgyak egymáshoz viszonyított térbeli helyzete (nézőpont, rálátás, szemmagasság, előtér, háttér, takarások) Ön-és vetett árnyék. Anyagszerű felület megfigyelése. A sík- és térbeli kifejezés: közlés, vizuális nyelvi elemek (vonal, sík, forma, szín) használata
Szabad asszociációs és vizuális játékok adott témára .
- Művészettörténet: ókor - Mezopotámia művészete
Különböző mozgások (pl. emberi, állati, ipari, gépi, mechanikai, kémiai, földrajzi, biológiai)
megfigyelése és rögzítése egy vizuális látványban.
- A mozgás kifejezése (formaismétlés, mozgásfázisok, ritmus).
A mozgó figura (vázlatok síkban és térben).
A vonal: mozgás és a vonal.
Élményrajzok, fantáziaképek sík- és térbeli megjelenítése, események előadása képsorozatokban.
Személyes élmények, elképzelt történetek, érzelmek megjelenítése .
- Művészettörténet: ókor - Egyiptom művészete
A legfontosabb egyezményes vizuális jelek, jelzések, szimbólumok (pl. tájékozódás, közlekedés, cégek, parancsikonok, attribútumok) gyűjtése, értelmezése.
A közösség számára fontos, nem vizuális jellegű információk (pl. események, időpontok, tevékenységek, jellemzők) képi tömörítése, direkt jellé (pl. piktogram, jelzőkártya) alakítása,
használatba helyezése (pl. ismert útvonal rajzán vizuális jelzések kialakítása).
Szöveg és kép együttes megjelenésének tanulmányozása (pl. plakát, képregény) után.
- Művészettörténet: ókor - égei civilizációk és görög művészet
Egyszerű tértervezés és téralakítás meghatározott célból.
Egyszerű műszaki jellegű ábrázolás.
- Tárgyak megfigyelése, elemzése: a közvetlen környezetben található tárgyak (pl. bútor, szerszám, jármű, szerkezet, öltözék, hangszer) vizsgálata, az anyag, a forma és a funkció összefüggéseinek felismerése. Közeli környezet rendeltetésének, formájának megértése.

- Lakóhelyhez közeli néprajzi tájegység építészeti jellegzetességeinek, viseletének, és kézműves tevékenységének megismerése, elemzése .
- Létrehozott vagy talált tárgyak díszítésének megtervezése és kivitelezése különféle díszítőelemekkel .
- Különböző történeti korok (pl. népvándorlás kora) és kultúrák (pl. Európán kívüli) sajátos, legjellemzőbb szimbolikus tárgyainak, épületeinek felismerése vizsgálata.
- Művészettörténet: ókor - Róma művészete

❖ TECHNIKA ÉS ÉLETVITEL

- A környezet alapfogalmainak megismerése. Tájékozódás a környezetben.
- A mesterséges környezetben való helyes viselkedés. Az ember legfontosabb szükségleteinek ismerete. - Tudja önmagát és környezetét az igényeknek megfelelő szinten tartani.
- Értse a gazdaságosság és a takarékoság követelményét.
- Anyagok és alkalmazásuk.
- Ismerje a lakás és részeinek funkcióit, szerkezeti felépítését.
- Szerezzen jártasságot egyszerű öltözködési tervek összeállításában és a ruhaneműk tisztításában.
- Ismerje a város funkcionális egységeit.
- Ismerje a zöld növények szerepét, a haszonkertek és a díszkertek közötti különbségeket.
- Tudja a környezetében található haszon- és dísznövényeket gondozni.
- Legyen jártas a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedésben
- Ismerje az egészséges tápanyagokat, az értékmegőrző konyhatechnikai eljárásokat.
- Tudjon egyszerűbb ételeket készíteni, tárolni és esztétikusan teríteni.
- Tudja önmagát és környezetét az igényeknek megfelelő szinten tartani. Képes legyen környezetét tudatosan alakítani.

❖ TESTNEVELÉS ÉS SPORT

Természetes és nem természetes mozgásformák

Rendgyakorlatok- térbeli alakzatok kialakítása.

Az óra szervezéséhez szükséges térformák, alakzatok és kialakításuk. Sorakozó vonalban és oszlopban. Táv- és térköz felvétele. Nyitódás, zárkózás. Igazodás, takarás. Testfordulatok. Megindulás, megállás. Fejlődés, szakadozás.

Gimnasztika

Határozott formájú szabadgyakorlati alapformájú 4–8 ütemű szabad-, társas-, kéziszer- és szerygyakorlatok. Szabadgyakorlat füzér (6–8 gyakorlat) irányítva, vagy önállóan.

8–10 gyakorlattal önálló bemelegítés végrehajtása.

Relaxációs módszerek alkalmazásával a feszültségek önálló szabályozása.

A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete.

Sportjátékok

Kosárlabdázás

Labda nélküli technikai gyakorlatok: Megindulás, megállás. Futás közben iram- és irányváltóztatások. Felugrások egy és páros lábról. Alaphelyzet. Cselezés meginduláskor és futás közben. A védőtől való elszakadás legegyszerűbb módjai.

Labdás technikai gyakorlatok: Labdás ügyességi gyakorlatok. Labdavezetések: Magas, középmagas, labdavezetés helyben és haladással, mindkét kézzel. Labdavezetéses feladatok. Átadások-átvételek: Kétkezes mellső-, felsőátadás helyben és mozgás közben pattintva is. Páros lefutás. Kosárra dobások: Kosárra dobás helyből egy kézzel. Fektetett dobás 1, 2 leütésből,

Taktikai gyakorlatok: Emberfogásos védekezés: Taposás alaphelyzetben. A védekezés kar- és lábmunkája. Védőmozgás, a védő helyezkedése.

Kézilabdázás

Labda nélküli technikai gyakorlatok: Alaphelyzet; védekező és támadó lábmunka; megindulás-megállás; felugrás-leérkezés, ütközések; cselek. Irányváltatások; cseles, megtévesztő mozgások; fordulatok labda nélkül.

Labdás technikai gyakorlatok: A labda fogása; guruló labda felvétele állóhelyben és mozgás közben. Labdavezetés mindkét kézzel állásban és mozgás közben, önszöktetéssel, irány-, iramváltással. Egy- és kétkezes átadások helyben és mozgás közben, (kétkézes felső, mellső, pattintott; egykezes felső átadás helyben – kilépéssel Célba dobási gyakorlatok. Kapura lövések: helyből; kilépéssel; 3 lépés után; passzív védővel szemben. Bedobás. Szabaddobás. Büntetődobás. Ütközések oktatása. Indulócsel labda nélkül és labdával. Indulócsel, testcsel, és labdavezetés

Taktikai gyakorlatok: 1:1; 2:1, 3:1 elleni játék. Védekezés emberfogással. A védő, a támadó helyezkedése. Egyéni védekezés: a védő helyezkedése a labda nélküli és a labdát birtokló támadóval szemben. Üres helyre helyezkedés, védőtől való elszakadás. Támadásból védekezésbe való visszarendeződés. Helycsere labdaátadással, labdavezetéssel.

Labdarúgás

Labdavezetések külső és belső csüddel. Rúgás: belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, a futással megegyező irányból. Átadások (passzolások), átvételek mindkét lábbal, Labdalevétel: talppal, belsővel, csüddel. Levegőből érkező labda átvétele belsővel. Fejelés: előre, oldalra. Alapszerelés, megelőző szerelés, labdaátvétel megakadályozása. Egyszerű cselek. Partdobás.

Taktikai gyakorlatok: Párharcok az 1:1 elleni játékban, labdaszerzés, szabályos szerelés a játékban. Szabadulás emberfogásból elfutással és testcsellel. Támadásból védekezésbe való visszarendeződés. Felállási formák a kispályás játékban.

A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása.

Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban. Részvétel a kedvelt sportjátékban a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon vagy egyéb szervezeti formában.

Atlétika jellegű feladatok

Futások, rajtok

Lassú futás tempóváltással, közbeiktatott feladatokkal. Futóiskolai gyakorlatok. Akadályfutás. (A szabadban természetes akadályok, a teremben tornaszerek leküzdése.) Közepes iramú futás. Iramfutások lendületesen, természetes mozgással. Állórajt, térdelőrajt. Rajtok-indulások

Repülő és fokozó futások 30–40 m-en. Vágtafutások 20–30 -60 m-en. Váltófutás, egykezes alsó váltás. Tartós futás a táv növelésével és a távnak megfelelő iram megválasztásával 600m.

Szökdelések, ugrások:

Szökdelő és ugróiskolai gyakorlatok. Helyből távolugrás, folyamatosan is. Távolugrás guggolótechnikával 8–14 lépés nekifutásból az elugrás helyzetét tartva, elugró sávból..

Dobások:

Dobóiskolai gyakorlatok: dobások és lökések tömött labdával, helyből. Dobások és lökések különböző célba, különböző labdával. Vetőmozgás füles labdával célba (sáv, zóna) helyből. Kislabdahajtás célba és távolba nekifutással.

Torna jellegű feladatok

A talajtorna és legalább egy tornaszer választása kötelező.

Akadályokon fel-, át- és lemászások, kúszások. Támlázások különböző irányokban, különböző szereken. Mellső fekvőtámaszban karhajlítás, nyújtás.

Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből.

Zsugorfejállás. Fejállásból gurulóátfordulás előre, különböző testhelyzetekből.

Fellendülés kézállásba, bordásfalnál. Spárgakísérletek. Mérlegállás.

Hanyattfekvésből emelés hídba. Tigrisbukfenc. Kézen átfordulás oldalt

Keresztbe állított ugrószekrényen (2–4 rész): felguggolás és homorított leugrás; zsugorkanyarlati átugrás, guggoló átugrás. Hosszába állított ugrószekrényen (2–4 rész): felguggolás és homorított leugrás; felguggolás és gurulóátfordulás előre.